

Фомін О.С., студент

Науковий керівник: **Коваленко М.А.,**
д.е.н., професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Херсонський національний технічний університет

ОЦІНКА ПОКАЗНИКІВ ОПЕРАЦІЙ БАНКІВ З АКЦІЯМИ

Досвід розвинених країн показує, що найбільш ефективним джерелом для великих, а головне – довготермінових інвестицій у руках досвідчених менеджерів є ринок цінних паперів. Він відіграє важливу роль у забезпеченні інвестиційного припливу в економіку країни та є важливим чинником виходу з фінансової кризи. Можна виділили три умовні напрями діяльності банку на фондовому ринку: як емітента, як інвестора і як професійного його учасника.

Розглянемо обсяги емісії акцій банками України (табл. 1).

Таблиця 1

Обсяги випуску акцій банківськими установами в Україні
 в 2017-2019 роках*

Показники	Роки			Темп приросту 2019/2017 роки, %
	2017	2018	2019	
Річний обсяг емісії акцій на вітчизняному ринку, млрд. грн.	324,8	22,3	63,5	-80,4
у тому числі				
обсяг емісії акцій банківськими установами	78,3	17,2	15,1	-80,7
Частка емісії акцій банків у загальному обсязі випуску акцій, %	24,1	77,1	23,8	-

*Примітка. Складено автором за даними джерел [1].

Протягом 2019 року Національною комісією з цінних паперів та фондових ринків України зареєстровано 78 випусків акцій на суму 63,5 млрд. грн. Порівняно з аналогічним періодом 2018 року обсяг зареєстрованих випусків акцій збільшився на 41,3 млрд. грн.

У 2018 році обсяг випуску акцій сягнув свого мінімуму за останні п'ять років і становив 22,3 млрд. грн. Основними емітентами акцій у 2018-2019 роках

були банки, що здійснювали емісії з метою докапіталізації.

Банки входять у ТОП-10 емітентів, які зареєстрували найбільші випуски акцій. Обсяг емісії акцій цих емітентів становив 77,1% від загального обсягу випусків акцій, зареєстрованих 2018 року НКЦПФР.

Перелік суб'єктів господарювання, які зареєстрували найбільші за обсягом випуски акцій, наведено в таблиці 2.

Таблиця 2

Емітенти, які зареєстрували значні випуски акцій протягом 2018 року*

Найменування емітента	Обсяг емісії, млн. грн.	Частка у загальному обсязі емісій акцій, %
АТ «Сбербанк»	11600,00	52,07
АТ «ВТБ Банк»	2580,00	11,58
ПАТ «Національна суспільна телерадіокомпанія України»	2544,27	11,42
АТ «Банк Кредит Дніпро»	1173,08	5,27
АТ «Банк Форвард»	663,02	2,98
ПАТ «Банк Восток»	523,11	2,35
АТ «Таскомбанк»	420,00	1,89
ПРАТ «Чумак»	350,44	1,57
АТ «Прокредит Банк»	350,00	1,57
ПАТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»	194,40	0,87

*Примітка. Складено автором за даними джерел [1].

Загальна частка ТОП-10 емітентів акцій у 2018 році становила 91,6% від загального обсягу випусків акцій, отже первинний ринок акцій в Україні є сильно концентрованим із переважанням банківського сектору на ньому.

У зв'язку з вимогою НБУ збільшити розмір статутного капіталу банків можна очікувати і на подальшу емісійну активність банків на ринку акцій. За графіком НБУ банки зобов'язані збільшити статутний капітал до розміру, не меншого, ніж 300 млн. грн. до 11 липня 2020 року, 400 млн. грн. - до 11 липня 2022 року, 500 млн. грн. - до 11 липня 2024 року.

Тільки за підсумками 2017 року 50 банків в Україні збільшили свій

статутний капітал сукупно на суму 78,3 млрд. грн., при цьому найбільша частка припала на ПАТ КБ «Приватбанк» (38,6 млрд. грн.). Значні обсяги емісій акцій здійснили ПАТ «Державний ощадний банк України» (14,6 млрд. грн.), ПАТ «Державний експортно-імпортний банк України» (7,7 млрд. грн.).

Топ емітентів акцій, які користувалися найбільшим попитом на біржовому ринку (за обсягом укладених біржових контрактів) у 2018 році представлено у таблиці 3.

Таблиця 3

ТОП емітентів акцій, які користувалися найбільшим попитом на біржовому ринку (за обсягом біржових контрактів) у 2018 році *

Найменування емітента	Кількість біржових контрактів, шт.	Обсяг біржових контрактів на організаторах торгівлі, млн. грн.	Частка від загального обсягу біржових контрактів на організаторах торгівлі, %
ПАТ «ДЕК «Центренерго»	7718	245,33	0,09
АТ «Райффайзен Банк Аваль»	6070	245,17	0,09
ПАТ «Мотор Січ»	2405	240,85	0,09
ПАТ «УКРНАФТА»	7104	142,01	0,05
ПАТ «Донбасенерго»	2211	52,80	0,02
ПАТ «Авдіївський коксохімічний завод»	809	25,18	0,01
АТ «Турбоатом»	643	22,51	0,01

*Примітка. Складено автором за даними джерел [1].

Отже, серед банківських установ найбільшим попитом у 2018 році користувалися акції банку з іноземним капіталом - АТ «Райффайзен Банк Аваль».

Література

1. Річні звіти Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку України за 2017-2019 роки. URL: <http://nssmc.gov.ua/fund/analytics> (дата звернення: 06.06.2020).